

PLANTA+

НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА

SCIENCE, PRACTICE AND EDUCATION

28-29 січня 2025 р.
м. Київ, Україна

January 28-29, 2025
Kyiv, Ukraine

Том 1
Volume 1

20
25

УДК 615.322.03:001.891](477+100)(082)

P71

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Мінарченко В. М., доктор біологічних наук, професор

Карпюк У. В., доктор фармацевтичних наук, професор

Махиня Л. М., кандидат біологічних наук, доцент

Підченко В. Т., кандидат фармацевтичних наук, доцент

Чолак І. С., кандидат фармацевтичних наук, доцент

Ковальська Н. П., кандидат фармацевтичних наук, доцент

Ольшанський І. Г., кандидат біологічних наук

P71 PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА: матеріали V науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті доктора хімічних наук, професорки Ніни Павлівни Максютіної (до 100-річчя від дня народження) (Київ, 28-29 січня 2025 р.). Київ: Паливода А. В., 2025. Т.1. 298 с.

ISBN 978-966-437-807-6 (Повне зібрання)

ISBN 978-966-437-808-3 (Том 1)

Збірник містить матеріали V науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті доктора хімічних наук, професорки Ніни Павлівни Максютіної (до 100-річчя від дня народження) «PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА». У збірнику опубліковано результати наукових досліджень провідних вчених України та іноземних фахівців з питань фітохімічного аналізу, стандартизації лікарської рослинної сировини, інтродукції, ресурсознавства лікарських рослин. висвітлено питання технології та аналізу лікарських засобів рослинного походження, дієтичних добавок, лікувально-профілактичних та косметичних засобів. представлені фармакологічні дослідження з питань безпечності та застосування у клінічній практиці лікарських засобів рослинного походження. Розглянуто проблеми модернізації навчального процесу та орієнтації на дистанційне навчання у закладах освіти.

Матеріали представляють інтерес і можуть бути корисними для широкого кола наукових та науково-педагогічних працівників наукових установ, закладів вищої освіти фармацевтичного, медичного, біологічного профілю, докторантів, аспірантів, студентів, співробітників фармацевтичних підприємств та громадських організацій.

Друкується в авторській редакції. відповідальність за достовірність наданого для видання матеріалу несуть автори одноосібно. будь-яке відтворення тексту без згоди авторів забороняється. матеріали пройшли антиплагіатну перевірку за допомогою програмного забезпечення strikeplagiarism.

ISBN 978-966-437-807-6 (Повне зібрання)

ISBN 978-966-437-808-3 (Том 1)

© Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця, 2025

© Колектив авторів, 2025

**ВИДИ РОДИНИ LAMIACEAE УКРАЇНИ - ПЕРСПЕКТИВНЕ
ДЖЕРЕЛО БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ СПОЛУК ДЛЯ СТВОРЕННЯ
ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ**

Шукалевич К. В., Мінарченко В.М.

**Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,
м. Київ, Україна**

ekat_2005@ukr.net

Ключові слова: Lamiaceae, лікарські засоби рослинного походження,

Вступ. Рослини з родини губоцвіті (Lamiaceae) відомі в світі та в Україні як джерело цінних ефірних олій, що широко використовуються у фармації та фітотерапії для профілактики та лікування багатьох хвороб дихальних шляхів, серцево-судинної системи, шлунково-кишкового тракту; зовнішньо – як відволікаючий засіб у складі мазей тощо. Найбільше видів лікарських рослин досліджені і використовуються з родів *Thymus* L., *Salvia* L. та *Stachys* L. Різноманіття чебреців та видів шавлії здавна використовуються в розробці лікарських засобів, у т.ч. в Україні [1]. Однак види роду *Stachys*, хоч і добре досліджені, однак не використовуються в офіційній медицині України. Це характерно і для багатьох інших видів родини Lamiaceae, які зростають в Україні.

Метою нашого дослідження було проаналізувати ринок лікарських засобів рослинного походження України до складу яких входять біологічно активні речовини з рослин родини губоцвіті чи глухокропиви, проаналізувати дослідженість видів родини на вміст цінних сполук і з'ясувати перспективи їх використання.

Методи. В роботі використані аналітичні методи дослідження наявних у вільному доступі матеріалів щодо виявлення компонентів лікарських рослин родини Lamiaceae.

Результати дослідження. Встановлено, що зі 130 дикорослих, культивованих та інтродукованих видів лікарських рослин родини Lamiaceae, лише 10% використовуються для розробки лікарських засобів рослинного походження (включаючи вітчизняні та зарубіжні), представлених на фармацевтичному ринку України. В Державному реєстрі лікарських засобів України присутні майже 300 засобів з чи за участю діючих речовин сировини видів Lamiaceae, лідируюча роль серед яких належить м'яті перцевій (108 засобів) та видам роду *Leonurus*(49).

Висновки. Перспективними для розробки лікарських засобів є дикорослі види роду *Thymus*, які мають значне поширення і ресурси в Україні, хоча офіційною медициною використовується лише *Thymus serpyllum*. Важливим резервом цінної сировини для розробки нових лікарських засобів є види роду *Stachys*, серед яких досліджено біологічно активні речовини для 11 видів флори України. Більшість з них мають значне поширення і природні ресурси.